

Politechnika Śląska
Wydział Informatyki Elektroniki i Informatyki

Podstawy Programowania Komputerów

Mapa (18)

Autor	Mateusz Grabarczyk
Prowadzący	dr. Inż. Adam Gudyś
Rok akademicki	2020/2021
Kierunek	Informatyka
Rodzaj studiów	SSI
Semestr	1
Termin laboratoriów	Poniedziałek, 10:30-12:45 Środa, 8:00-10:15
Sekcja	11
Termin oddania sprawozdania	

---

1 Treść zadania

Napisać program, który umożliwia znalezienie najkrótszej trasy między dwoma miastami. Miasta połączone są drogami o pewnej długości. Drogi są jednokierunkowe. Plik mapy dróg ma następującą postać: W każdej linii podana jest jedna droga:

<miasto początkowe> <miasto końcowe> <odległość>

Program uruchamiany jest z linii poleceń z wykorzystaniem następujących przełączników (kolejność przełączników jest dowolna):

-d plik wejściowy z drogami

-t plik wejściowy z trasami do wyznaczenia

-o plik wynikowy z wyznaczonymi trasami

Uruchomienie programu bez parametrów powoduje wypisanie krótkiej instrukcji.

2 Analiza zadania

Zagadnienie przedstawia problem znajdowania najkrótszej drogi między drogami podanymi w pliku tekstowym.

2.1 Struktury danych

W programie wykorzystano macierz sąsiedztwa do przechowywania wartości. Macierz sąsiedztwa jest dynamiczną tablicą dwuwymiarową. Taka struktura umożliwia łatwy dostęp do danych.

2.2 Algorytmy

Program znajduje najkrótsze drogi między podanymi miastami poprzez wykorzystanie algorytmu Dijkstry. Wykorzystując zwykłą implementację poprzez zwykłą tablicę, otrzymujemy algorytm o złożoności $O(V^2)$. Algorytm służy do znajdowania najkrótszej ścieżki z pojedynczego źródła w grafie o nieujemnych wagach krawędzi.

3 Specyfikacja zewnętrzna

Program uruchamiany jest z linii poleceń. Należy przekazać do programu nazwy plików: dwóch wejściowych oraz jednego wyjściowego po odpowiednich przełącznikach (odpowiednio -d dla pliku wejściowego z drogami, -t dla pliku wejściowego z trasami do wyznaczenia i -o plik wyjściowy wynikowy z wyznaczonymi trasami np. :

Program -d drogi.txt -t trasy.txt -o wyniki.txt

Pliki są plikami tekstowymi. Przełączniki mogą być podane w dowolnej kolejności. Urochomienie programu bez przynajmniej jednego parametru powoduje wyświetlenie krótkiej instrukcji : “Podane argumenty sa złe”.

4 Specyfikacja wewnętrzna

Program został zrealizowany zgodnie z paradygmatem strukturalnym.

4.1 Ogólna struktura programu

Na początku sprawdzamy, czy argumenty programu są prawidłowe. Jeśli program nie został wywołany prawidłowo, zostaje wypisana krótka instrukcja. W funkcji głównej tworzony jest vector miast, które są obecne w grafie oraz graf za pomocą tablicy dynamicznej dwuwymiarowej, o wielkości vectora miast. Następnie graf jest wypełniany wartością 0. Funkcja *zapisanie_do_grafu* sprawdza, czy graf udało się wypełnić. Jeśli nie, to program zostaje zakończony za pomocą `return -1`. Następnie przy użyciu funkcji *pobranie_tras* pobieramy do vectora par (string, string) trasy do wyznaczenia. Jeśli vector będzie pusty, wtedy program zostaje zakończony za pomocą `return -1`. W przed ostatnim kroku przy użyciu instrukcji warunkowej sprawdzamy, czy oba miasta z każdego elementu vectora par są w vectorze z miastami obecnymi w grafie. Jeśli tak, wtedy wywołujemy funkcję *dijkstra* odpowiednimi argumentami. Funkcja ta znajduje najkrótsze ścieżki do wszystkich pozostałych miast, a następnie zapisuje do pliku wyjściowego z wyznaczonymi trasami daną trasę z miasta startowego do końcowego. Jeśli nie, wtedy do pliku wyjściowego wypisywane są dwa podane miasta oraz krótka instrukcja, że trasy nie da się wyznaczyć. Na samym końcu zwalniamy pamięć grafu.

4.2 Szczegółowy opis typów i funkcji

Szczegółowy opis typów i funkcji jest zawarty w załączniku.

5 Testowanie

Program został przetestowany na różnego rodzaju plikach. Program pomija linie w plikach wejściowych, które są błędnie sformatowane (np. W pliku z drogami będzie o jedno za mało słowo, czy nie będzie odległości między miastami). Jeśli któryś z plików wejściowych będzie pusty, wtedy program zakończy się przy pomocy *return -1*; Jeśli podany plik wynikowy nie istnieje, program automatycznie utworzy plik o takiej nazwie i prześle do niego wyniki działania programu. Program został sprawdzony pod kątem wycieków pamięci przy użyciu Valgrind.

```

mateusz@mateusz-Latitude-E7240:~/377c082e-gr11-repo/projekt/MapaPPK/MapaPPK$ valgrind ./main -d drogi.txt -o zapisane.txt -t DrogiDoWyznaczenia.txt
==67397== Memcheck, a memory error detector
==67397== Copyright (C) 2002-2017, and GNU GPL'd, by Julian Seward et al.
==67397== Using Valgrind-3.15.0 and LibVEX; rerun with -h for copyright info
==67397== Command: ./main -d drogi.txt -o zapisane.txt -t DrogiDoWyznaczenia.txt
==67397==
0. Tarnow
1. Krosno
2. Warszawa
3. Torun
4. Lodz
5. Czestochowa
6. Katowice
7. Krakow
8. Gliwice
9. Wroclaw
10. Walbrzych
11. Poznan

0 80 250 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
250 0 0 100 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 70 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 100 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 75 0 80 30 0 0 0
100 0 0 0 0 80 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 30 0 0 130 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 30 140
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 100 0 0 0 0 0 0 0 0

==67397==
==67397== HEAP SUMMARY:
==67397==    in use at exit: 0 bytes in 0 blocks
==67397==   total heap usage: 297 allocs, 297 frees, 366,045 bytes allocated
==67397==
==67397== All heap blocks were freed -- no leaks are possible
==67397==
==67397== For lists of detected and suppressed errors, rerun with: -s
==67397== ERROR SUMMARY: 0 errors from 0 contexts (suppressed: 0 from 0)

```

6 Wnioski

Program do wyznaczania najkrótszej drogi między miastami jest programem prostym, lecz wymaga bardzo dobrej znajomości i zrozumienia algorytmu, na którym się opiera. Najbardziej wymagającym okazało się stworzenie grafu, na którym można w miarę prosto oprzeć algorytm Dijkstry. Nie łatwym zadaniem było też zapisanie wyników do pliku wyjściowego, ponieważ trzeba było użyć rekurencji. Laboratorium pomogło mi w obsłudze różnych struktur danych, których użyłem, przykładowo wektorów par. Ostatnią rzeczą, która była już tylko szukaniem dziury w programie, było wyłapywanie błędów i ich naprawa.

Dodatek

Szczegółowy opis typów i funkcji

Projekt Mapa

Wygenerowano przez Doxygen 1.8.20

1 Indeks plików	1
1.1 Lista plików	1
2 Dokumentacja plików	3
2.1 Dokumentacja pliku drogi.txt	3
2.2 Dokumentacja pliku DrogiDoWyznaczenia.txt	3
2.3 Dokumentacja pliku funkcje.cpp	3
2.3.1 Dokumentacja funkcji	4
2.3.1.1 dijkstra()	4
2.3.1.2 drukuj_sciezke()	4
2.3.1.3 pobranie_tras()	5
2.3.1.4 vector_z_miastami()	5
2.3.1.5 zapisanie_do_grafu()	5
2.3.1.6 zwroc_indeks()	6
2.3.1.7 zwroc_najblizsze_miasto()	6
2.4 Dokumentacja pliku funkcje.h	7
2.4.1 Dokumentacja funkcji	8
2.4.1.1 dijkstra()	8
2.4.1.2 drukuj_sciezke()	8
2.4.1.3 pobranie_tras()	9
2.4.1.4 vector_z_miastami()	9
2.4.1.5 zapisanie_do_grafu()	9
2.4.1.6 zwroc_indeks()	10
2.4.1.7 zwroc_najblizsze_miasto()	10
2.5 Dokumentacja pliku main.cpp	10
2.5.1 Dokumentacja funkcji	11
2.5.1.1 main()	11
2.6 Dokumentacja pliku zapis.txt	11
2.7 Dokumentacja pliku zapisane.txt	11
Indeks	13

Rozdział 1

Indeks plików

1.1 Lista plików

Tutaj znajduje się lista wszystkich plików z ich krótkimi opisami:

funkcje.cpp	.....	3
funkcje.h	.....	7
main.cpp	.....	10

Rozdział 2

Dokumentacja plików

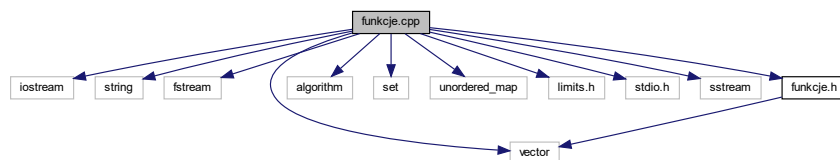
2.1 Dokumentacja pliku drogi.txt

2.2 Dokumentacja pliku DrogiDoWyznaczenia.txt

2.3 Dokumentacja pliku funkcje.cpp

```
#include <iostream>
#include <string>
#include <fstream>
#include <vector>
#include <algorithm>
#include <set>
#include <unordered_map>
#include <limits.h>
#include <stdio.h>
#include <sstream>
#include "funkcje.h"
```

Wykres zależności załączania dla funkcje.cpp:

Funkcje

- void **drukuj_sciezke** (int *p, int **odl, vector< string > miasta, int m, string nazwa_pliku)
Drukowanie sciezki rekurencyjnie od miasta startowego do miasta koncowego.
- vector< string > **vector_z_miastami** (string nazwa_pliku)
Pobiera miasta obecne w grafie.

- `vector< pair< string, string > >` [pobranie_tras](#) (const string &nazwa_pliku)
Pobranie tras, które trzeba wyznaczyć.
- `int` [zwroc_indeks](#) (vector< string > miasta, string miasto)
Funkcja zwracająca indeks miasta w wektorze 'miasta'.
- `bool` [zapisanie_do_grafu](#) (string nazwa_pliku, vector< string > miasta, int **graf)
Funkcja zapisująca połączenia między miastami do grafu.
- `int` [zwroc_najblizsze_miasto](#) (int *odleglosci, bool *sprawdzone, vector< string > miasta)
Funkcja zwracająca indeks miasta z najniższą odległością.
- `void` [dijkstra](#) (string m_start, string m_koniec, vector< string > miasta, int **graf, string nazwa_pliku_wyjsc)
Główny algorytm odpowiadający za wyznaczenie najkrótszych dróg z miasta startowego do reszty miast.

2.3.1 Dokumentacja funkcji

2.3.1.1 dijkstra()

```
void dijkstra (
    string m_start,
    string m_koniec,
    vector< string > miasta,
    int ** graf,
    string nazwa_pliku_wyjsc )
```

Główny algorytm odpowiadający za wyznaczenie najkrótszych dróg z miasta startowego do reszty miast.

Parametry

<i>m_start</i>	miasto startowe
<i>m_koniec</i>	miasto końcowe
<i>miasta</i>	wektor miast obecnych w grafie
<i>graf</i>	macierz sąsiedztwa (graf)
<i>nazwa_pliku_wyjsc</i>	nazwa pliku wyjściowego, do którego zapiszemy trasy

2.3.1.2 drukuj_sciezke()

```
void drukuj_sciezke (
    int * p,
    int ** odl,
    vector< string > miasta,
    int m,
    string nazwa_pliku )
```

Drukowanie ścieżki rekurencyjnie od miasta startowego do miasta końcowego.

Parametry

<i>p</i>	lista poprzedników
<i>odl</i>	graf z odleglosciami
<i>miasta</i>	vector miast w grafie
<i>m</i>	miasto koncowe
<i>nazwa_pliku</i>	nazwa pliku wyjsciowego, do ktorego zapisujemy dana trase

2.3.1.3 pobranie_tras()

```
vector<pair<string, string> > pobranie_tras (
    const string & nazwa_pliku )
```

Pobranie tras, ktore trzeba wyznaczyc.

Parametry

<i>nazwa_pliku</i>	nazwa pliku z trasami, ktore trzeba wyznaczyc
--------------------	---

Zwraca

wektor par string string, ktorego pierwszym elementem pary jest miasto startowe, a drugim koncowe

2.3.1.4 vector_z_miastami()

```
vector<string> vector_z_miastami (
    string nazwa_pliku )
```

Pobiera miasta obecne w grafie.

Parametry

<i>nazwa_pliku</i>	nazwa pliku z drogami
--------------------	-----------------------

Zwraca

set z miastami obecnymi w grafie

2.3.1.5 zapisanie_do_grafu()

```
bool zapisanie_do_grafu (
    string nazwa_pliku,
```

```
vector< string > miasta,
int ** graf )
```

Funkcja zapisująca połączenia między miastami do grafu.

Parametry

<i>nazwa_pliku</i>	nazwa pliku tekstowego z miastami
<i>miasta</i>	vector miast obecnych w grafie
<i>graf</i>	graf prezentujący połączenia między miastami

Zwraca

true or false, w zależności, czy plik jest pusty czy nie

2.3.1.6 zwroc_indeks()

```
int zwroc_indeks (
    vector< string > miasta,
    string miasto )
```

Funkcja zwracająca indeks miasta w wektorze 'miasta'.

Parametry

<i>miasta</i>	wektor z miastami obecnymi w grafie
<i>miasto</i>	miasto, którego indeks chcemy otrzymać

Zwraca

indeks miasta w wektorze 'miasta'

2.3.1.7 zwroc_najblizsze_miasto()

```
int zwroc_najblizsze_miasto (
    int * odleglosci,
    bool * sprawdzone,
    vector< string > miasta )
```

Funkcja zwracająca indeks miasta z najniższą odległością.

Parametry

<i>odleglosci</i>	tablica zawierająca odległości
<i>sprawdzone</i>	tablica bool zawierająca wierzchołki (sprawdza czy są odwiedzone czy też nie)
<i>miasta</i>	vector miast (służy tutaj do wyznaczenia ilości wierzchołków w grafie)

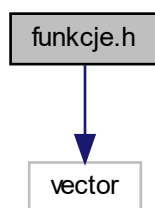
Zwraca

zwraca indeks miasta z najniższą odległością (waga)

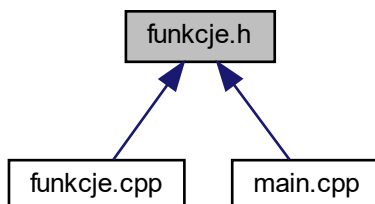
2.4 Dokumentacja pliku funkcje.h

```
#include <vector>
```

Wykres zależności załączania dla funkcje.h:

Ten wykres pokazuje, które pliki bezpośrednio lub pośrednio załączają ten plik:

Funkcje

- `vector< string > vector\_z\_miastami` (string nazwa_pliku)
Pobiera miasta obecne w grafie.
- `vector< pair< string, string > > pobranie\_tras` (const string &nazwa_pliku)
Pobranie tras, które trzeba wyznaczyć.
- `int zwroc\_indeks` (vector< string > miasta, string miasto)
Funkcja zwracająca indeks miasta w wektorze 'miasta'.
- `bool zapisanie\_do\_grafu` (string nazwa_pliku, vector< string > miasta, int **graf)
Funkcja zapisująca połączenia między miastami do grafu.
- `int zwroc\_najblizsze\_miasto` (int *odleglosci, bool *sprawdzone, vector< string > miasta)
Funkcja zwracająca indeks miasta z najniższą odległością.

- void `dijkstra` (string `m_start`, string `m_koniec`, vector< string > `miasta`, int `**graf`, string `nazwa_pliku_wyjsc`)
Główny algorytm odpowiadający za wyznaczenie najkrótszych dróg z miasta startowego do reszty miast.
- void `drukuj_sciezke` (int `*p`, int `**odl`, vector< string > `miasta`, int `m`, string `nazwa_pliku`)
Drukowanie ścieżki rekurencyjnie od miasta startowego do miasta końcowego.

2.4.1 Dokumentacja funkcji

2.4.1.1 `dijkstra()`

```
void dijkstra (
    string m_start,
    string m_koniec,
    vector< string > miasta,
    int ** graf,
    string nazwa_pliku_wyjsc )
```

Główny algorytm odpowiadający za wyznaczenie najkrótszych dróg z miasta startowego do reszty miast.

Parametry

<code>m_start</code>	miasto startowe
<code>m_koniec</code>	miasto końcowe
<code>miasta</code>	wektor miast obecnych w grafie
<code>graf</code>	macierz sąsiedztwa (graf)
<code>nazwa_pliku_wyjsc</code>	nazwa pliku wyjściowego, do którego zapiszemy trasy

2.4.1.2 `drukuj_sciezke()`

```
void drukuj_sciezke (
    int * p,
    int ** odl,
    vector< string > miasta,
    int m,
    string nazwa_pliku )
```

Drukowanie ścieżki rekurencyjnie od miasta startowego do miasta końcowego.

Parametry

<code>p</code>	lista poprzedników
<code>odl</code>	graf z odległościami
<code>miasta</code>	vector miast w grafie
<code>m</code>	miasto końcowe
<code>nazwa_pliku</code>	nazwa pliku wyjściowego, do którego zapisujemy daną trasę

2.4.1.3 pobranie_tras()

```
vector<pair<string, string> > pobranie_tras (
    const string & nazwa_pliku )
```

Pobranie tras, które trzeba wyznaczyć.

Parametry

<i>nazwa_pliku</i>	nazwa pliku z trasami, które trzeba wyznaczyć
--------------------	---

Zwraca

wektor par string string, którego pierwszym elementem pary jest miasto startowe, a drugim końcowe

2.4.1.4 vector_z_miastami()

```
vector<string> vector_z_miastami (
    string nazwa_pliku )
```

Pobiera miasta obecne w grafie.

Parametry

<i>nazwa_pliku</i>	nazwa pliku z drogami
--------------------	-----------------------

Zwraca

set z miastami obecnymi w grafie

2.4.1.5 zapisanie_do_grafu()

```
bool zapisanie_do_grafu (
    string nazwa_pliku,
    vector< string > miasta,
    int ** graf )
```

Funkcja zapisująca połączenia między miastami do grafu.

Parametry

<i>nazwa_pliku</i>	nazwa pliku tekstowego z miastami
<i>miasta</i>	vector miast obecnych w grafie
<i>graf</i>	Wygenerowany przez Dorygen graf prezentujący połączenia między miastami

Zwraca

true or false, w zaleznosci, czy plik jest pusty czy nie

2.4.1.6 zwroc_indeks()

```
int zwroc_indeks (
    vector< string > miasta,
    string miasto )
```

Funkcja zwracajaca indeks miasta w wektorze 'miasta'.

Parametry

<i>miasta</i>	wektor z miastami obecnymi w grafie
<i>miasto</i>	miasto, ktorego indeks chcemy otrzymac

Zwraca

indeks miasta w wektorze 'miasta'

2.4.1.7 zwroc_najblizsze_miasto()

```
int zwroc_najblizsze_miasto (
    int * odleglosci,
    bool * sprawdzone,
    vector< string > miasta )
```

Funkcja zwracajaca indeks miasta z najnizsza odlegloscia.

Parametry

<i>odleglosci</i>	tablica zawierajaca odleglosci
<i>sprawdzone</i>	tablica bool zawierajaca wierzcholki (sprawdza czy sa odwiedzone czy tez nie)
<i>miasta</i>	vector miast (sluzy tutaj do wyznaczenia ilosci wierzcholkow w grafie)

Zwraca

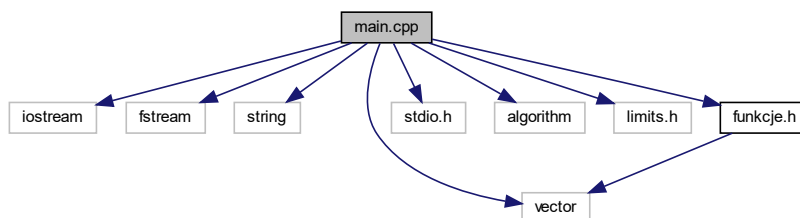
zwraca indeks miasta z najnizsza odlegloscia (waga)

2.5 Dokumentacja pliku main.cpp

```
#include <iostream>
#include <fstream>
```

```
#include <string>
#include <vector>
#include <stdio.h>
#include <algorithm>
#include <limits.h>
#include "funkcje.h"
```

Wykres zależności załączania dla main.cpp:

Funkcje

- int `main` (int argc, char **argv)

2.5.1 Dokumentacja funkcji

2.5.1.1 main()

```
int main (
    int argc,
    char ** argv )
```

2.6 Dokumentacja pliku zapis.txt

2.7 Dokumentacja pliku zapisane.txt

Indeks

- dijkstra
  - funkcje.cpp, [4](#)
  - funkcje.h, [8](#)
- drogi.txt, [3](#)
- DrogiDoWyznaczenia.txt, [3](#)
- drukuj_sciezke
  - funkcje.cpp, [4](#)
  - funkcje.h, [8](#)
- funkcje.cpp, [3](#)
  - dijkstra, [4](#)
  - drukuj_sciezke, [4](#)
  - pobranie_tras, [5](#)
  - vector_z_miastami, [5](#)
  - zapisanie_do_grafu, [5](#)
  - zwroc_indeks, [6](#)
  - zwroc_najblizsze_miasto, [6](#)
- funkcje.h, [7](#)
  - dijkstra, [8](#)
  - drukuj_sciezke, [8](#)
  - pobranie_tras, [9](#)
  - vector_z_miastami, [9](#)
  - zapisanie_do_grafu, [9](#)
  - zwroc_indeks, [10](#)
  - zwroc_najblizsze_miasto, [10](#)
- main
  - main.cpp, [11](#)
- main.cpp, [10](#)
  - main, [11](#)
- pobranie_tras
  - funkcje.cpp, [5](#)
  - funkcje.h, [9](#)
- vector_z_miastami
  - funkcje.cpp, [5](#)
  - funkcje.h, [9](#)
- zapis.txt, [11](#)
- zapisane.txt, [11](#)
- zapisanie_do_grafu
  - funkcje.cpp, [5](#)
  - funkcje.h, [9](#)
- zwroc_indeks
  - funkcje.cpp, [6](#)
  - funkcje.h, [10](#)
- zwroc_najblizsze_miasto
  - funkcje.cpp, [6](#)
  - funkcje.h, [10](#)